

POLICY PAPER

Olga GAGAUZ, doctor habilitat în sociologie, conferențiar cercetător
Irina PAHOMII, cercetător științific

MARTIE-APRIIE 2016

INDICELE INTEGRAL TERITORIAL DE SECURITATE DEMOGRAFICĂ

SUMAR

Indicele Integral Teritorial de Securitate Demografică (IITSD) prezintă un instrument de monitorizare a situației socioeconomice și demografice în profil administrativ-teritorial, având drept scop sensibilizarea organelor de resort și a opiniei publice cu privire la provocările demografice și corelația acestora cu alte sectoare.

IITSD este construit în bază a patru blocuri: dezvoltarea demografică, sănătatea populației, siguranța socială și condițiile pe piața forței de muncă. Cel mai înalt punctaj conform IITSD acumulează două municipii: Chișinău și Bălți – 70,2 și respectiv 60,6 puncte, iar cel mai scăzut – raioanele Ocnița (46,5), Cantemir (46,4), Dondușeni (45,5) și Șoldănești (44,6).

Punctajul acumulat depinde mult de apropierea/distanțarea raioanelor de mun. Chișinău și Bălți, sau de statutul unui pol socioeconomic atractiv pentru zona respectivă (de exemplu, Cahul sau Soroca). Raioanele centrale acumulează un punctaj mai înalt la toți indicii compoziți, deși potențialul lor demografic și economic se formează pe contul zonelor periferice, prin migrația populației în vârstă aptă de muncă.

IITSD demonstrează un decalaj semnificativ în dezvoltarea socioeconomică și demografică a unităților administrativ-teritoriale. Lipsa oportunităților de angajare în câmpul muncii, salariile mici și gradul scăzut de siguranță socială corelează cu sporul migrațional negativ, contribuind la agravarea situației demografice, depopularea și aprofundarea procesului de îmbătrânire demografică.

În condițiile actuale promovarea unei strategii de dezvoltare teritorială axată pe dezvoltarea echilibrată a regiunilor și creșterea standardelor de viață a populației prezintă o direcție prioritară a politicilor de stat.

Indicele Integral Teritorial de Securitate Demografică (IITSD) are drept scop oferirea comparațiilor accesibile în profil administrativ-teritorial care pot fi utilizate pentru a ilustra probleme complexe pe domenii:

economie, sectorul social, sănătate și demografie, precum și sensibilizarea opiniei publice cu privire la provocările demografice și corelația acestora cu alte sectoare ce țin de populație și dezvoltare, și prezintă un instrument de monitorizare a proceselor de dezvoltare socioeconomică și demografică.

IITSD oferă o imagine de ansamblu cu privire la securitatea demografică, care "implicând securitatea economică, constă în susținerea unui nivel suficient de bunăstare și de potențial financiar al statului, urmat de securitatea socială, care se preocupă de capacitatea de susținere a fiecărei persoane"¹.

¹Programul național strategic în domeniul securității demografice a Republicii Moldova (2014-2016), aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.551 din 10 iulie 2014.

LIMITELE IITSD

Rezultatele obținute în calcularea IITSD sunt determinate de calitatea datelor statistice și disponibilitatea indicatorilor în profil teritorial.

Este cunoscut faptul că populația Republicii Moldova este supraestimată, din cauza că în populația stabilă sunt incluși și migranți de muncă care lipsesc în țară mai mult de un an², pe când, conform standardelor internaționale, indicatorii demografici și socioeconomiци urmează să fie calculați în raport cu populația prezentă.

Ca consecința acestor discordanțe unii indicatori care se calculează în raport cu numărul populației sunt distorsionați, unii fiind supraestimați, alții subestimați. Cel mai elocvent exemplu este ponderea populației în

vârsta aptă de muncă, care este destul de înaltă pentru o bună parte a raioanelor, în pofida faptului că în urma migrației de muncă o proporție semnificativă a acestui contingent s-a stabilit cu traiul permanent în țările de peste hotare.

În afara de acestea, statistica pe domenii în profil teritorial este foarte restrânsă, ceea ce face dificil elaborarea unui IITSD sensibil la toate componentele incluse.

Astfel, lipsesc date cu privire la sărăcia, accesul populației la serviciile medicale (ponderea populației ce au asigurare medicală), accesul la infrastructura socială etc.

Lipsesc datele relevante ce caracterizează nivelul de educație și pregătire profesională a populației.

IITSD SE CONCENTREAZĂ PE PATRU DIMENSIUNI PRINCIPALE PENTRU SECURITATE DEMOGRAFICĂ:

DEZVOLTAREA DEMOGRAFICĂ	SĂNĂTATEA POPULAȚIEI	SIGURANȚA SOCIALĂ	CONDIȚIILE PE PIAȚA MUNCII
<ul style="list-style-type: none">• Rata totală de fertilitate;• Rata de îmbătrânire demografică;• Sporul natural;• Sporul migrațional.	<ul style="list-style-type: none">• Speranța de viață la naștere;• Numărul medicilor de familie la 10 mii de locuitori;• Rata mortalității infantile;• Prevalența prin bolile aparatului circulator;• Prevalența prin tumori;• Persoane în vârstă de 18+ ani recunoscute cu dizabilitate primară la 100 mii de locuitori.	<ul style="list-style-type: none">• Mărimea medie a pensiei pentru limita de vârstă în raport cu media pe țară;• Ponderea pensionarilor care beneficiază de pensii cu cuantum minim;• Mărimea medie a salariului în raport cu media pe țară;• % elevilor care învață în prima jumătate a zilei.	<ul style="list-style-type: none">• % locurilor de muncă nou create față de total pe țară;• % șomerilor angajați în câmpul muncii din numărul total de șomeri;• % populației în vârstă aptă de muncă în totalul populației;• % pensionarilor angajați în câmpul muncii.
INDICELE DEMOGRAFIC	INDICELE SĂNĂTĂȚII	INDICELE SOCIAL	INDICELE OCUPAȚIONAL

IITSD DEMONSTREAZĂ UN DECALAJ SEMNIFICATIV ÎN PROFIL TERITORIAL

IITSD (Tabelul 1 în anexă) oscilează în limitele de 70,2-44,6 puncte, diferența dintre valoarea maximă și minimă constituind 36,5%. Nici una din unitățile administrativ-teritoriale ale țării nu se apropie de valoarea maximă a

punctajului posibil (100 puncte), acest fapt accentuând gradul scăzut al securității demografice, determinat de valorile scăzute ale indicilor compoziți: indicele demografic, indicele sănătății, indicele social și indicele economic, ceea ce, la rândul său, prezintă o reflectare a crizei socioeconomice de lungă durată în care se află Republica Moldova și a tendințelor demografice negative.

²Penina O., Jdanov D., Grigoriev P. Producing reliable mortality estimates in the context of distorted population statistics: the case of Moldova. Working papers of Max-Planck Institute for Demographic research, Germany, Rostock, 2015, 35 p.

Cel mai înalt punctaj acumulează două municipii: Chișinău și Bălți, însă cu diferență semnificativă. Municipiul Chișinău a obținut 70,2 puncte, iar municipiul Bălți- 60,6 puncte.

Un punctaj relativ ridicat au acumulat trei raioane din zona Centru, apropiate de mun. Chișinău: Dubăsari - 58,7, Ialoveni-56,6 și Anenii Noi -55. Un punctaj din acest diapazon a obținut raionul Cahul din zona de Sud -56,5, care servește ca un pol atractiv pentru dezvoltare socioeconomică din această regiune.

În grupul cu punctajul de 50,1-55,0 se regăsesc 15 raioane, dintre care din zona Centru: Ungheni, Orhei, Criuleni, Strășeni, Nisporeni, Rezina; din zona de Nord: Soroca, Fălești, Drochia, Glodeni; și din zona de Sud: Basarabeasca, Cimișlia, UTA Găgăuzia, Leova, Ștefan Vodă.

Punctajul de 44,6-50 puncte au acumulat 14 raioane, inclusiv din zona Centru: Călărași, Sângerei, Hâncești, Telenești, Șoldănești; din zona de Sud: Căușeni, Taraclia, Cantemir; din zona de Nord: Briceni, Edineț, Râșcani, Florești, Ocnița și Dondușeni.

migrațională a populației, ratele fertilității fiind sub nivelul de reproducere simplă (1,3 și 1,5 copii per femeie de vârstă fertilă).

Grupul doi îl formează mun. Bălți cu 61,2 puncte, raioanele din zona de Nord: Fălești și Sângerei; din zona Centru Ungheni, Orhei, Strășeni, Criuleni și Anenii noi; zona de Sud - UTA Găgăuzia.

Municipiul Bălți, ca și mun. Chișinău, înregistrează sporul migrațional pozitiv (2,4‰), pe când rata totală de fertilitate este foarte scăzută (1,05 copii per femeie de vârstă fertilă). Rata scăzută de îmbătrânire demografică în raioanele menționate se datorează proporției înalte a populației în vârstă aptă de muncă ce se formează datorită refluxului migrațional din raioanele periferice. Valorile ce se înscriu în limitele 47,3-55,5 puncte (grupul

1 INDICELE DEMOGRAFIC

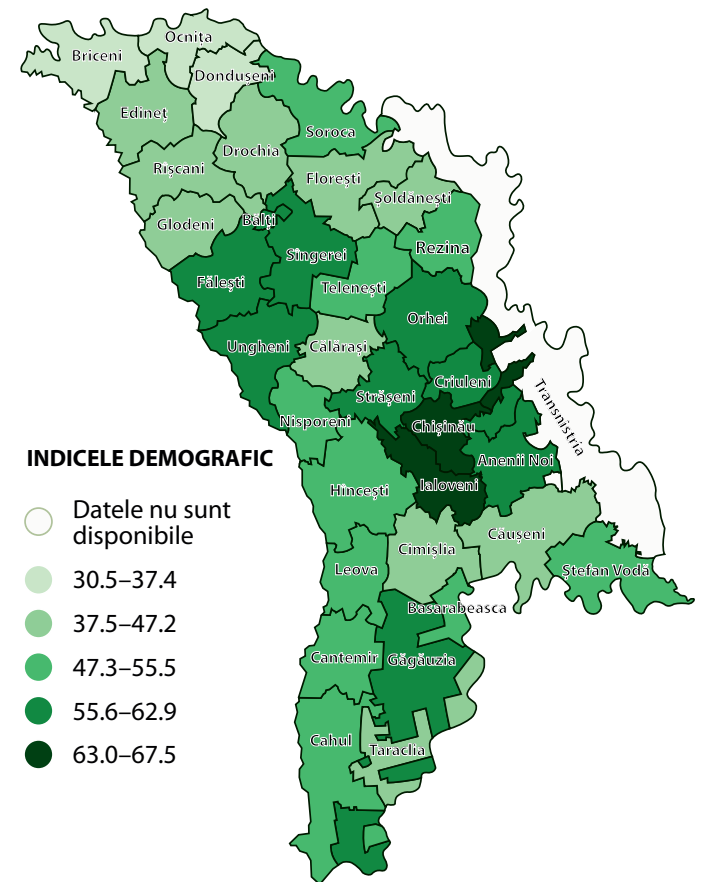
INDICELE DEMOGRAFIC în profil administrativ-teritorial oscilează în limitele de 67,5-30,5 puncte, diferența dintre valoarea maximă și minimă constituind 54,9%, ceea ce constată diferențieri semnificative în dezvoltarea demografică. Reieșind din acestea, conform valorii indicelui demografic, raioanele și unitățile administrativ-teritoriale au fost repartizate în cinci grupuri.

Cele mai înalte valori ale indicelui demografic s-au înregistrat pentru municipiul Chișinău (67,5) și raioanele din zona de Centru: Dubăsari (66,7) și Ialoveni (66,4).

Municipiul Chișinău s-a plasat pe locul unu, datorită sporului migrațional pozitiv (5,2‰) și ratei relativ mai scăzute de îmbătrânire demografică (14,7%).

Urmează să subliniem că în mun. Chișinău pe parcursul mai multor ani nu se asigură reproducerea naturală a populației, rata totală de fertilitate înregistrând cele mai scăzute valori (0,9 copii per femeie de vârstă fertilă). Creșterea populației este asigurată prin absorbția populației din raioanele periferice, pe contul migrației interne, pe când în perspectiva de lungă durată potențialul demografic este foarte scăzut.

Raioanele centrale, în special Ialoveni și Dubăsari, mențin stabilitatea demografică relativă prin atragerea

trei) sunt înregistrate preponderent în zona Centrală și de Sud, din zona de Nord la acest grup se referă doar raionul Soroca. Situația demografică în aceste raioane este determinată de raportul dintre sporul natural și sporul migrațional.

Cel mai elocvent exemplu este raionul Soroca, care înregistrează sporul natural negativ (-2,9‰), stabilitatea relativă a efectivului populației fiind asigurată prin sporul migrațional pozitiv (2,8‰).

Totodată, rata de îmbătrânire demografică în raionul Soroca este cea mai înaltă printre raioanele care au intrat în acest grup, constituind 17,7%. Alte raioane, chiar dacă înregistrează sporul natural pozitiv în valori minore, pierd potențialul demografic în rezultatul sporului migrațional negativ.

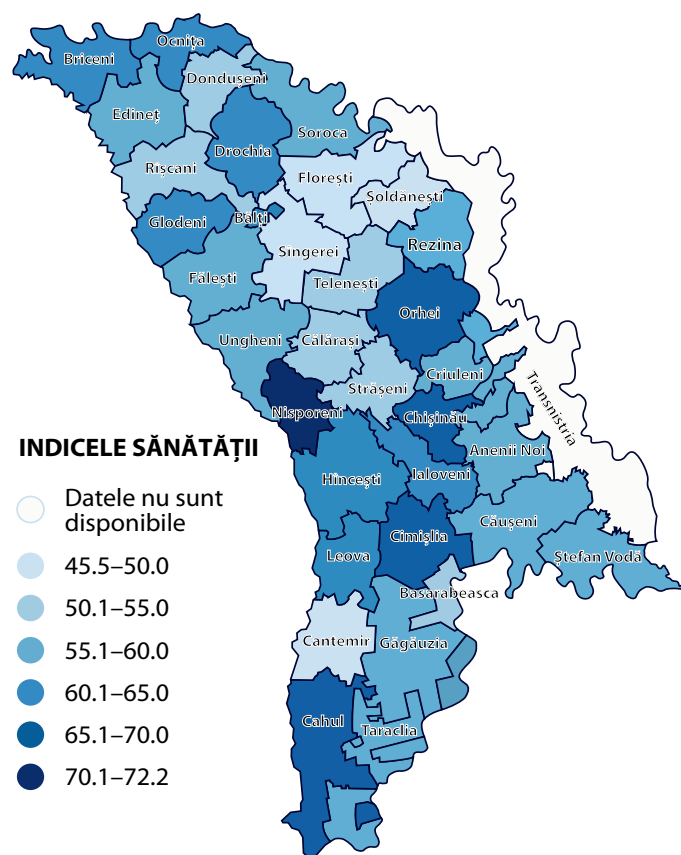
Grupul patru formează zece raioane, cu indicii demografic în limitele de 37,5-47,2 puncte, cel mai mic punctaj înregistrând raionul Taraclia (40,2).

Toate raioanele din acest grup se caracterizează prin procesul de depopulare, sporul natural și migrațional înregistrând valori negative. Raionul Edineț se evidențiază prin cea mai înaltă descreștere naturală a populației (-4,3‰), pe când refluxul migrațional al populației este relativ scăzut (-1‰). Pentru alte trei raioane – Șoldănești, Glodeni și Taraclia, este specifică scăderea efectivului populației pe contul refluxului migrațional înalt (-5,4-5,5‰), scăderea naturală fiind mai moderată (-2,1-1,1‰).

Cea mai scăzută rată de fertilitate în grupul patru al raioanelor se înregistrează pentru Cimișlia (1,16 copii per femei de vârstă fertilă), iar cea mai înaltă în raionul Șoldănești (1,76).

Trei raioane din zona de Nord: Briceni, Ocnița și Dondușeni, au acumulat cel mai mic punctaj ce variază între 30,5 și 37,4, având cele mai înalte rate ale îmbătrânirii demografice 21-24,4%, cele mai înalte valori ale sporului natural negativ ce variază între -6,3‰ și -7,4‰, precum și sporul migrațional negativ (-0,7‰ și -3,2‰).

Municipiul Chișinău și trei raioane – Orhei, Cimișlia și Cahul, au acumulat punctajul ce se încadrează în limitele 65,1-70 puncte. Raionul Cahul s-a plasat pe locul doi – cu 69,8 puncte, iar pe locul trei Chișinău – cu 67,5 puncte, Cimișlia – cu 66,7 puncte și Orhei – cu 65,2 puncte. Poziția acestora este determinată de mortalitatea infantilă scăzută (5,0-5,3‰), doar mun. Chișinău face excepție la acest capitol, înregistrând rata mortalității infantile la nivel de 6,8‰, însă acesta a câștigat punctajul pe contul indicatorului speranța de viață la naștere (74,1 ani), care este cel mai înalt pe republică, precum și prin dizabilitatea primară mai scăzută.

Prevalența prin bolile aparatului circulator observată pentru mun. Chișinău este la fel mai înaltă comparativ cu cea înregistrată per grup. Astfel, Chișinăul a înregistrat 1692,5 cazuri de îmbolnăviri la 10 mii persoane, pe când media pe republică constituie 1562,8 cazuri la 10 mii persoane.

În următorul grup s-au încadrat raioanele cu valori intermediare ce oscilează în intervalul de 60,1-65 puncte, printre care raioanele Hâncești (64,7), Briceni (64,2), Ocnița (63,1), Drochia (62,5), Ialoveni (62,3), Glodeni (62,1), Leova (61,1) și mun. Bălți (60,2).

2 INDICELE SĂNĂTĂȚII

INDICELE SĂNĂTĂȚII în profil teritorial oscilează în limitele de 72,6-45,4 puncte, diferența dintre valoarea maximă și minimă constituind 37,4%, fiind cea mai scăzută în comparație cu alți indici compoziți.

Cel mai înalt punctaj a acumulat raionul Nisporeni – 72,6 puncte, având speranța de viață la naștere ce se apropie la media pe republică (69,88 ani), mortalitatea infantilă scăzută (5,4‰), indicatori relativ favorabili cu privire la morbiditatea și dizabilitatea populației, pe când asigurarea cu medici de familie este mai scăzută decât media pe republică (3,9 la 10 mii).

Deși mun. Bălți înregistrează speranță de viață la naștere înaltă (73,25 ani), ocupând locul doi la acest capitol, acesta și-a pierdut punctajul pe contul ratei înalte a mortalității infantile, ce constituie 9‰.

Raioanele Ocnița și Drochia au acumulat punctajul respectiv datorită speranței de viață la naștere mai înalte decât media pe republică, respectiv 71,9 și 72,5 ani, deși raionul Ocnița a pierdut din puncta din cauza ratei înalte a mortalității infantile –11‰. Raionul Drochia, având mortalitatea infantilă scăzută – 5,5‰, a pierdut din punctaj din cauza indicatorilor nefavorabili ce țin de morbiditatea și dizabilitatea primară. Raionul Ialoveni se evidențiază prin mortalitatea infantilă înaltă – 14,3‰, pe când alți indicatori sunt mai favorabili.

Din următorul grup fac parte 12 raioane, acumulând punctajul în diapazonul 55,1-60 puncte. Printre acestea sunt cinci raioane din zona Centru: Dubăsari, Ungheni, Anenii Noi, Rezina, Criuleni; trei raioane din zona Sud: Căușeni, Taraclia, Ștefan-Vodă și UTA Găgăuzia; trei raioane din zona de Nord: Soroca, Edineț, Fălești.

Șase din raioanele menționate au mortalitate infantilă mai ridicată decât media pe republică, iar UTA Găgăuzia – dizabilitate primară de 1,5 ori mai mare decât media pe republică (respectiv 517,1 și 331,3 la 100 mii de locuitori).

Alt grup este format din șase raioane, inclusiv Dondușeni, Călărași, Telenești, Râșcani, Basarabeasca, Strășeni, care au acumulat punctajul în limitele de 50,1-55. Poziția acestora este determinată de ratele de mortalitate înaltă, dizabilitate primară, prevalența prin tumori și morbiditatea prin bolile aparatului circulator. Aceste raioane se caracterizează prin speranța de viață la naștere mai ridicată decât media pe republică.

Ultimul grup este constituit din patru raioane: Sângerei, Florești, Cantemir și Șoldănești, care au acumulat cel mai mic punctaj ce se încadrează în diapazonul 45,4-49,8.

Raionul Cantemir înregistrează cel mai scăzut indicator cu privire la numărul medicilor de familie la 10 mii de locuitori (1,8), fiind mai mult de două ori mai mic decât media pe republică (4,3). De asemenea, și rata mortalității infantile este cea mai ridicată pe republică (21‰).

Raionul Șoldănești se evidențiază prin cea mai înaltă

rată de invaliditate primară a populației în vârstă de 18 ani și peste, acest indicator fiind de trei ori mai mare decât indicatorii minimi pe republică. Acest raion se caracterizează prin mortalitatea infantilă înaltă (13‰) și cea mai scăzută speranță de viață la naștere (67,75 ani).

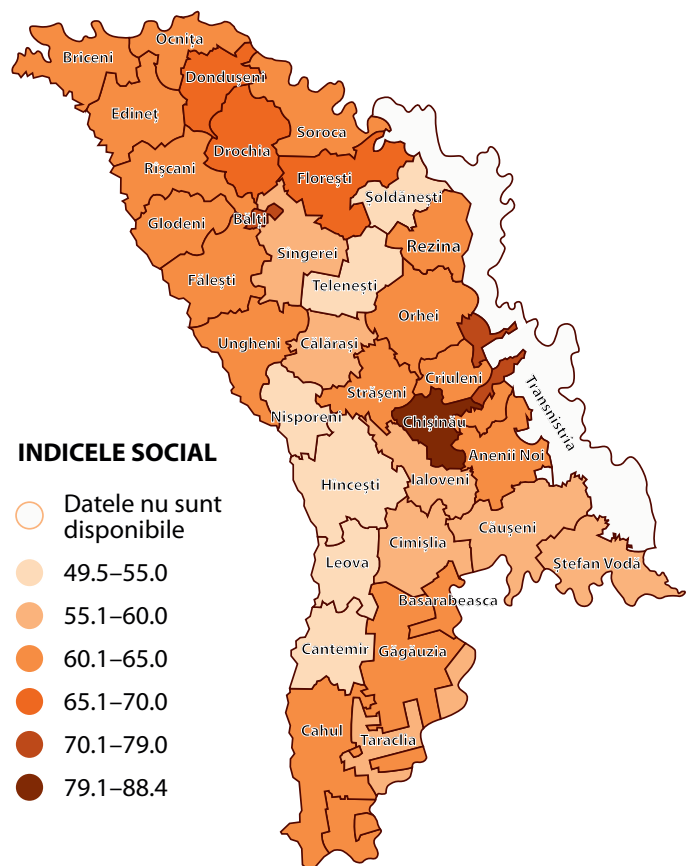
Punctajul scăzut al raioanelor Sângerei și Florești au determinat ratele semnificativ mai înalte ale mortalității infantile (16,9‰ și 16,7‰), dizabilității primare (440,1 și 409,8 la 100 mii de locuitori) și prevalenței prin bolile aparatului circulator (2284,6 și 1950,9).

Este de menționat că indicele sănătății este cel mai mult influențat de înregistrarea statistică a morbidității și mortalității. Unele diferențe este dificil de explicat. Probabil, mun. Chișinău și mun. Bălți înregistrează valori mai înalte ale mortalității infantile sau a morbidității prin bolile cardiovasculare sau tumori, din cauză că statistica medicală include și unele cazuri ale persoanelor ce s-au adresat în instituțiile medicale din alte raioane.

3

INDICELE SOCIAL

INDICELE SOCIAL în profil administrativ-teritorial oscilează în limitele de 88,4-49,5 puncte, diferența dintre valoarea maximă și cea minimă constituind 44,0%.

Prima poziție este ocupată de mun. Chișinău (88,4), cu un punctaj circa de două ori mai mare decât valoarea minimă pe republică. Capitala se deosebește prin cei mai înalți indicatori: salariul mediu și pensia medie.

Ponderea pensionarilor care beneficiază de pensii cu cuantum minim este cea mai mică pe republică (doar 7%).

Locul doi este ocupat de mun. Bălți și raionul Dubăsari, care au obținut 79,0 și respectiv 77,2 puncte. Ca și mun. Chișinău, aceștia înregistrează indicatori mai înalți decât media pe republică la salariul mediu, pensia medie, ponderea pensionarilor încadrați în câmpul muncii, ponderea pensionarilor care beneficiază de pensii cu cuantum minim, fiind 12,% și respectiv 10,6%.

Trei raioane din zona de Nord (Drochia, Dondușeni și Florești) au acumulat punctajul ce se încadrează în limitele de 65,2-69,3. Toți indicatori din blocul social, cu excepția indicatorului ponderea copiilor care studiază în schimbul întâi, fiind mai nefavorabili decât în unitățile administrativ-teritoriale menționate mai sus.

O bună parte a raioanelor din zona de Nord, cinci raioane din zona Centru (Rezina, Orhei, Strășeni, Criuleni și Anenii Noi), raionul Cahul și UTA Găgăuzia au acumulat un punctaj de 60,1-65.

Aceste raioane înregistrează salariul mediu lunar aproximativ de nivelul mediu pe republică, pensia medie în raport cu media pe republică constituie 91-96%, ponderea pensionarilor-beneficiari de pensie cu cuantum minim oscilează în limitele de 17,7-26%. Indicatorul ponderea copiilor care studiază în schimbul întâi nu a avut influență semnificativă asupra indicelui social.

Grupul patru l-au format raioanele ce au acumulat punctajul de 55.1-60,0: Ialoveni, Taraclia, Sângerei, Căușeni, Cimișlia, Ștefan Vodă și Călărași.

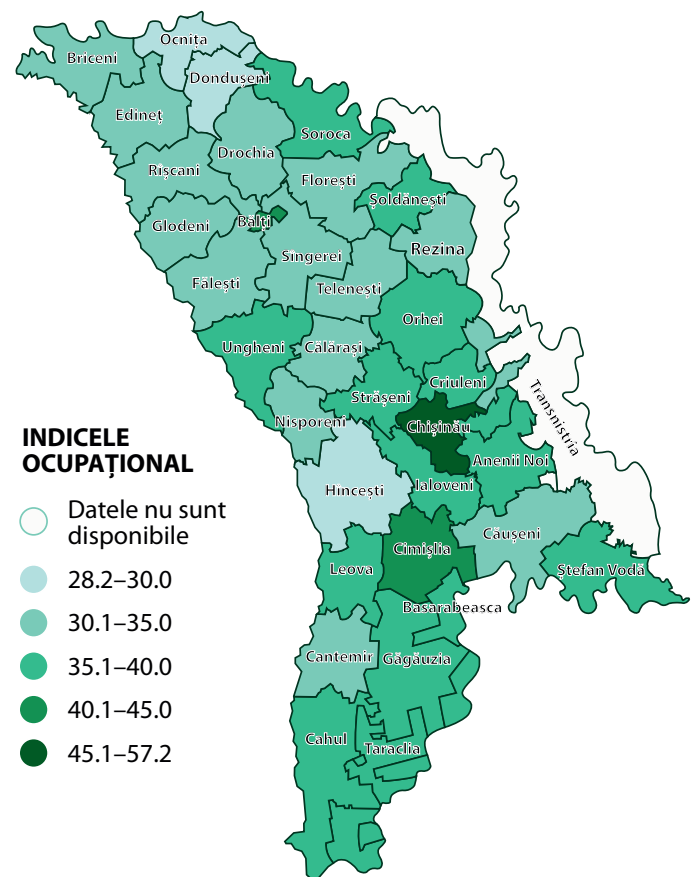
Punctajul scăzut al acestora este determinat de proporția semnificativă a pensionarilor care beneficiază de pensii cu cuantum minim (24,9-29,2%), alți indicatori având un impact mai mic la formarea indicelui social.

Cele mai mici punctaje înregistrează raioanele Leova, Hâncești, Nisporeni, Cantemir, Telenești și Șoldănești – 49,5-55. Poziția inferioară a acestora este determinată de indicatorii pensia medie în raport cu media pe republică (83,4-86,9%) și ponderea înaltă a pensionarilor care beneficiază de pensii cu cuantum minim (30-39,1%).

INDICELE OCUPAȚIONAL oscilează în limitele de 57,2-28,2 puncte, diferența dintre valoarea maximă și minimă constituind 50,7%. Valoarea maximă a indicelui ocupațional este mai scăzută în comparație cu alte domenii și demonstrează vulnerabilitatea economică a populației prin subdezvoltarea pieței muncii și oportunități reduse pentru angajare în câmpul muncii.

Cel mai înalt punctaj acumulează mun. Chișinău (57,2), ce se caracterizează prin ponderea înaltă a populației în vârstă aptă de muncă. Indicatorul determinant este ponderea locurilor de muncă nou create (52,47%), acesta fiind de zeci de ori mai mare decât pentru alte unități administrativ-teritoriale, pe când ponderea șomerilor angajați din totalul șomerilor (50,94%) nu s-a diferențiat mult comparativ cu datele observate pe republică.

De asemenea, punctajul acumulat se datorează și proporției înalte a pensionarilor încadrați în câmpul muncii - 47,3%.

Discrepanțele cele mai tranșate sunt provocate de valorile obținute de fiecare raion pentru indicatorii □ ponderea locurilor de muncă nou create față de total pe republică, ponderea șomerilor angajați în câmpul muncii și ponderea pensionarilor încadrați în câmpul muncii.

Locul doi îl ocupă mun. Bălți – cu 42 de puncte, care de asemenea se caracterizează prin ponderea mai înaltă a șomerilor încadrați în câmpul muncii - 42,06% și prin ponderea pensionarilor încadrați în câmpul muncii – 45,3%, pe când ponderea locurilor de muncă nou create în totalul pe republică este destul de modestă și constituie doar 4,89%, ceea ce a determinat discrepanța în punctajul acumulat de două municipii.

Un punctaj similar cu cel al mun. Bălți a acumulat raionul Cimișlia (40,4), ce se caracterizează prin cel mai înalt indicator pe republică ponderea șomerilor încadrați în câmpul muncii (64,5%).

De asemenea, punctajul de 36,7-42,0 puncte au acumulat 5 raioane inclusiv din zona Centru – Criuleni, Ialoveni, Anenii Noi; din zona de Sud – Cahul și din zona de Nord – Soroca.

Aceste raioane se caracterizează printr-o proporție destul de înaltă a populației în vârstă aptă de muncă în totalul populației (72-76%), ponderea șomerilor încadrați în câmpul muncii 43,8-54,8%, ponderea pensionarilor angajați 21,7-32%. Ponderea locurilor nou create este mai modestă, variind de la 3% (Cahul) până la 0,48% (Cimișlia).

În a treia categorie au intrat 14 raioane cu punctajul de 32,9-36,6: Ungheni, Strășeni, Orhei, Călărăși, Telenești, Rezina și Șoldănești; raioanele din zona de Sud: Căușeni, Ștefan Vodă, Leova, Taraclia, Basarabeasca și UTA Găgăuzia; zona de nord este prezentată de raionul Briceni.

Cel mai mare punctaj înregistrează raioanele Basarabeasca și Șoldănești (câte 36,6), Ungheni (36,4), având indicatori mai favorabili cu privire la ponderea șomerilor și pensionarilor încadrați în câmpul muncii.

Alte raioane ce fac parte din acest grup nu se deosebesc semnificativ prin indicatori în raport cu piața muncii, doar raioanele Ștefan Vodă și Leova au o pondere mai ridicată a șomerilor încadrați în câmpul muncii (44,6%).

În grupul patru cu punctajul ce oscilează în limitele 28,2-32,8 puncte au intrat raioanele nordice: Ocnîța, Dondușeni, Edineț, Râșcani, Drochia, Glodeni, Fălești, Sângerei, Florești. La acest grup s-au referit și raioanele Hâncești, Cantemir, Nisporeni și Dubăsari.

În pofida faptului că raionul Hâncești, în comparație cu alte raioane, se caracterizează prin proporția destul de înaltă a populației în vârstă aptă de muncă (73,7%), rata de ocupare a populației mai înaltă (43,7%), precum și printr-o pondere mai înaltă a locurilor de muncă nou create, clasificarea lui a fost determinată de ponderea scăzută a șomerilor încadrați în câmpul muncii (23,5%), acest indicator fiind unul din cei mai scăzuți pe republică, mai scăzut având doar raionul Ocnîța (18,25%). De asemenea în raionul Hâncești se înregistrează o pondere mai scăzută a pensionarilor încadrați în câmpul muncii (19,1%).

Raioanele Dondușeni și Ocnîța ocupă ultimile locuri în clasificarea raioanelor la capitolul ocupațional, proporția locurilor de muncă nou create constituind doar 0,62% și 0,48%, ponderea șomerilor angajați din totalul șomerilor fiind de 27,6% și respectiv 18,25%, ponderea pensionarilor ocupați –22% și 20%. Fiind cele mai îmbătrânite raioane, acestea dețin și o proporție mai scăzută a populației în vârstă aptă de muncă 67,3% și respectiv 71,6%.

CONCLUZII

IITSD scoate în evidență decalajul semnificativ în dezvoltarea socioeconomică și demografică în profil teritorial. Aceasta constituie una din problemele principale ale securității demografice, fiind caracterizată de IITSD relativ înalt pentru mun. Chișinău și un decalaj pronunțat între raioanele.

Punctajul acumulat conform IITSD depinde de apropierea/distanțarea raioanelor de mun. Chișinău și Bălți, sau de statutul unui pol socioeconomic atractiv pentru zona respectivă (de exemplu, Cahul sau Soroca).

Raioanele, apropiate de mun. Chișinău acumulează un punctaj mai înalt, cu toate că potențialul lor demografic și economic se formează pe contul raioanelor periferice, în special prin refluxul populației în vârstă aptă de muncă.

După unii indicatori, decalajele între unitățile administrativ-teritoriale sunt enorme, raportul dintre extreme fiind de circa două ori.

În condițiile actuale promovarea unei strategii de dezvoltare teritorială axată pe dezvoltarea echilibrată a regiunilor și creșterea standardelor de viață a populației prezintă o direcție prioritară a politicilor de stat.

IITSD DEMONSTREAZĂ UN DECALAJ SEMNIFICATIV ÎN PROFIL TERITORIAL

Raion	Indicele demografic	Indicele sănătății	Indicele social	Indicele ocupațional	IITSD	Raiting
Chișinău	67.5	67.5	88.4	57.2	70.2	1
Bălți	61.2	60.2	79.0	42.0	60.6	2
Dubăsari	66.7	59.2	77.2	31.5	58.7	3
Ialoveni	66.4	62.3	59.5	38.4	56.6	4
Cahul	55.5	69.8	63.1	37.5	56.5	5
Anenii Noi	59.4	58.2	64.8	37.6	55.0	6
Ungheni	62.1	58.8	62.6	36.4	54.9	7
Orhei	57.4	65.2	61.8	35.1	54.9	8
Criuleni	61.5	56.3	60.1	39.7	54.4	9
Soroca	55.0	57.0	63.9	37.1	53.3	10
UTAG	58.1	57.1	61.3	36.1	53.1	11
Strășeni	62.9	52.5	61.7	35.3	53.1	12
Nisporeni	52.1	72.6	53.3	32.6	52.6	13
Rezina	54.0	57.1	64.1	33.4	52.1	14
Fălești	57.3	55.6	62.8	32.5	52.1	15
Cimișlia	42.4	66.7	57.5	40.4	51.8	16
Leova	54.2	61.1	55.0	35.3	51.4	17
Drochia	42.6	62.5	69.3	30.6	51.2	18
Basarabeasca	51.0	53.1	61.9	36.6	50.6	19
Glodeni	44.3	62.1	63.0	32.0	50.4	20
Ștefan-Vodă	51.3	57.3	56.5	35.7	50.2	21
Căușeni	46.7	59.2	58.4	34.6	49.7	22
Sângerei	57.7	49.8	58.4	32.7	49.6	23
Briceni	37.4	64.2	62.0	34.4	49.5	24
Hâncești	49.9	64.7	53.7	29.5	49.4	25
Edineț	43.3	55.9	64.9	32.5	49.1	26
Râșcani	44.8	53.5	63.9	32.8	48.8	27
Telenești	55.1	53.8	50.2	34.7	48.4	28
Taraclia	40.2	59.1	58.9	35.3	48.4	29
Călărași	47.2	54.3	56.2	34.4	48.0	30
Florești	44.5	48.1	65.2	30.4	47.0	31
Ocnița	30.5	63.1	64.4	28.2	46.5	32
Cantemir	54.6	46.1	52.3	32.6	46.4	33
Dondușeni	32.7	55.0	65.3	29.1	45.5	34
Șoldănești	46.8	45.4	49.5	36.6	44.6	35
Valoarea maximă	67.5	72.6	88.4	57.2	70.2	
Valoarea minimă	30.5	45.4	49.5	28.2	44.6	
Diferența procentuală între valoarea minimă și maximă	54.9	37.4	44.0	50.7	36.5	